VT-2010

Uppgift Svenska åk 6-7

Din uppgift är att...

SKAPA EN EGEN NYHETSTIDNING!

Din tidning ska innehålla följande delar (vilka finns beskrivna i detta häfte):

- Framsida
- Ledare
- Nyhetsartikel
- Notis
- Krönika
- Intervju
- Biografi alternativt självbiografi
- Recension
- Privatannons
- Insändare
- Tecknad serie

Om du får tid kan du även ta med följande (vilka du kommer att få lära dig mer om längre fram i vår):

- Sportartikel
- Reportage
- Reklamannons
- Debattartikel

Du har också i uppgift att när samtliga tidningstexter är färdigskrivna skapa en **löpsedel** till din tidning.

Löpsedlar och tidningar kommer att visas upp för föräldrar på en utställning i början av juni.

Du kommer att ha gott om tid på dig. Vi kommer att jobba med tidningstexterna under hela våren, det vill säga både under period 5 och period 6. Till din hjälp i skrivandet kommer du att få:

- Föreläsning om varje tidningstextdel.
- Ett häfte med hjälptexter.
- Exempel på varje tidningstextdel.

Samtliga texter skrivs för hand och *kan* sedan skrivas rent på dator (eller för hand för den som så önskar).

Mål att uppnå under perioden

Kunna skriva olika sorters texter så att innehållet framgår tydligt samt tillämpa skriftspråkets normer, både vid skrivande för hand och med dator.

Ha kunskaper om språket som gör det möjligt att göra iakttagelser av eget och andras språkbruk.

Mål att sträva mot under perioden

Utveckla sin förmåga att bearbeta texter utifrån egen värdering och andras råd.

Genom eget skrivande fördjupa sin insikt i grundläggande mönster och grammatiska strukturer i språket samt utveckla sin förmåga att tillämpa skriftspråkets normer i olika sammanhang.

Utveckla sin fantasi och lust att skapa med hjälp av språket, både individuellt och i samarbete med andra.

Framsida

På tidningens framsida skriver du högst upp tidningens namn, veckodag och dagens datum. Under skriver du din tidnings viktigaste rubrik(-er) i stor stil med tillhörande bild. Mindre viktiga rubriker har du i marginaler eller undertill. Ta gärna med något som du vill ha som kännetecken för din tidning på framsidan (tänk på GP som har sin fyr eller Expressen som har sin geting).

Samtliga texter i din tidning ska innehålla en rubrik, vilket man kan säga är ett namn på den text du skriver!

Ledare

Ledare är en argumenterande text som skrivs av någon av tidningarnas redaktörer eller särskilda ledarskribenter. I en ledare kan man få reda på tidningens politiska inriktning.

När du skriver din **ledare** ska du tänka på att:

- Ledaren handlar om ett *politiskt ämne*, till exempel: skolan, miljön, jämställdhetsfrågor, sjukvård, äldreomsorg...
- Ledaren innehåller *dina åsikter, tankar och idéer* om det ämne du valt för din ledare.
- Ledaren har en *fast form*, det vill säga den ska vara grammatiskt korrekt skriven.

Nyhetsartikel

I din nyhetsartikel skriver du om en nyhet, det vill säga något som just har inträffat. Du kan välja ämne helt fritt.

När du skriver din **nyhetsartikel** ska du tänka på att:

- Nyhetsartikeln följer en *fast form* och ska därför ha en rubrik och en ingress, som alltid skrivs i tjockare stil (se exempel ur ditt andra häfte och från tidningar du läst). Övrig text kallas brödtext och skrivs i normal stil.
- Att det i en nyhetsartikel alltid handlar om att presentera *fakta* och inget annat.
- Att ta med en intervju med någon inblandad i det som din nyhetsartikel handlar om.
- Att ta med en bild (som, om du vill, kan måla själv) till din nyhetsartikel.

Notis

En notis är en kortare form av nyhetsartikel. I din tidning ska en notis inte innehålla mer än 10 rader.

När du skriver din **notis** ska du tänka på att:

- På under tio rader så ska du få med allt det viktigaste; använd frågor som: *Vad hände?*, *När hände det?* och *Vilka var inblandade?*
- En notis har inte någon ingress och inte heller någon bild (oftast). Dessutom finns det inte plats för någon intervju med någon inblandad i din notis.
- Du ska ha med minst *tre notiser* i din tidning.

Krönika

Krönikor är friare texter än till exempel nyhetsartiklar och reportage. De behöver inte bygga på intervjuer eller faktainsamlande. Ofta innehåller de en persons alldeles egna tankar om ett särskilt aktuellt ämne. Exempel på krönikor är filmkrönika, travkrönika, motorkrönika och TV-krönika. En viktig skillnad mellan krönikan och artikeln är att krönikören får vara personlig och uttrycka sina åsikter fritt. Själva formen skiljer sig också. I en krönika behöver man inte tänka på att servera det viktigaste först och man får lov att använda sig av ett litterärt och personligt språk. I en krönika kan man med fördel använda liknelser, metaforer och symbolik.

När du skriver din **krönika** ska du alltså tänka på att:

- Använda dig av en *fri form*. Ditt språk behöver inte hela tiden vara grammatiskt korrekt. Du kan skriva med korta meningar, använda egna påhittade uttryck och förkortningar och gärna liknelser om du vill (exempel på liknelse: *bred som en ladugårdsdörr* eller *tyst som en mus*).
- Att det är *dina åsikter, tankar och idéer* som är det viktiga i en krönika.
- Välja ett aktuellt ämne som intresserar dig. Det är alltid enklast att skriva en krönika om någonting som man tycker om.

Intervju

I en intervju väljer du ut någon intressant person som du intervjuar. Tänk på att ställa intressanta frågor och frågorna får gärna kretsa kring samma ämne (intervjuar du Zlatan till exempel känns det mest relevant att prata om fotboll).

När du skriver din **intervju** ska du tänka på att:

- Ställa intressanta och relevanta frågor.
- Ha med en faktaruta om personen du intervjuar innehållande personens namn, ålder, familj och annat som kan vara intressant för en faktaruta (inkomst är ett vanligt förekommande exempel).
- I inledningen av din intervjutext förklara varför du gör din intervju med just den personen du valt.

Biografi

En biografi är en text i vilken du väljer att berätta om en människas liv.

När du skriver din **biografi** ska du tänka på att:

- Din biografi ska handla om en *verklig person*. Du behöver alltså söka fakta "på riktigt" (utnyttja till exempel *Nationalencyklopedin*).
- Berätta om personens hela liv, men att lägga mest utrymme på det som personen är *mest känd för* och du får gärna ta med någon liten detalj som du tror att läsarna inte känner till sen tidigare.
- Biografin har en ingress och gärna också en bild.
- Biografin kan innehåll uttalanden eller citat från den person som du skriver om.

Självbiografi

Självbiografin innehåller samma delar som biografin. Den stora skillnaden är att självbiografin handlar om *dig själv* – där av namnet *självbiografi*.

Recension

I en recension bedömer och betygsätter du något du sett eller testat. Det kan till exempel vara mat, film, dataspel eller musik.

När du skriver din **recension** ska du tänka på att:

- I din rubrik ska det du testat/sett finnas med.
- Förklara vad det är du recenserar.
- Lägga fram dina åsikter och tankar om det du testat/sett.
- Sätta betyg på det du recenserar.

Privatannons

I en privatannons är det oftast någon som erbjuder något att sälja eller köpa.

När du skriver din **privatannons** ska du tänka på att:

- Bestämma dig för vad det är som du vill köpa eller sälja.
- Förklara mycket kortfattat och med hjälp av förkortningar (se exempel ur ditt andra häfte).
- Namn på den som köper/säljer, pris och telefonnummer ska stå med.

Reklamannons

I en reklamannons är det ett företag eller en privatperson som gör reklam för sitt företag eller för det som han/hon håller på med.

När du skriver din **reklamannons** ska du tänka på att:

- Det tydligt ska framgå vad det är du gör reklam för.
- Ta med viktig information (gör du till exempel reklam för en restaurang är öppettiderna och en liten del av menyn ett "måste").
- Gärna ta med en logga eller något annat som är speciellt just för det du gör reklam för.

Insändare

Insändare är en text som en privatperson skrivit och skickat in till tidningen. Den handlar om ett aktuellt ämne och innehåller (ofta) kritik.

När du skriver din **insändare** ska du tänka på att:

- Välja ett aktuellt ämne.
- Komma med åsikter och tankar kring detta ämne (gärna arga, kritiska åsikter).
- Signera din insändare med namn.

Serie

Ingen "riktig" tidning klarar sig utan en serie. Din uppgift är att skapa en egen serie!

När du skriver din **serie** ska du tänka på att:

- Egentligen inget speciellt alls – gör serien så personligt du kan!